

bilimname XXXVI, 2018/2, 429-453
Geliş Tarihi: 28.03.2018, Kabul Tarihi: 10.10.2018, Yayın Tarihi: 31.10.2018
doi: <http://dx.doi.org/10.28949/bilimname.410023>

YERLEŞİK BAZI SİYER RİVAYETLERİNİN KUR'ÂN-I KERİM'E ARZI:

İlk Vahiy ve Peygamberlik - Gizlilik

© Şefaettin SEVERCAN^a

Öz

İlk siyer kaynaklarında yer alan bazı rivayetler, Kur'ân-ı Kerim ile karşılaştırıldıklarında bir uyumsuzluk ortaya çıkmaktadır. Bu durum, mutlaka çözümü gereken problemler üretmektedir. Kur'ân ayetleri ile uyum göstermeyen rivayetlerin güvenilirliği ve bu konuların yer aldığı eserlerin nasıl okunması gerektiği bu problemlerin ilkidir. Bu rivayetler: Ya aynı konudaki farklı rivayetler arasında bir tercihe gidilerek çözüme kavuşturulabilir; ya da zaman, mekân, arka plan, râvi tasarrufları ve ihtiyaç duyulan diğer paydaşlarla birlikte yorumlanabilir. Veya kısmen ya da tamamen dışarıda bırakılabilir. Yahut da hepsi de kullanılarak çözüme gidilebilir. Biz burada bu sonuncuyu uygulamaya çalıştık.

Hz. Muhammed (s.)'in vahye ilk muhatap olmasıyla birlikte peygamber olduğu bilinci Kur'ân-ı Kerim'in ilk inen ayetlerinin beyanları ile sabittir. Oysa siyer rivayetleri yaygın bir şekilde Hz. Muhammed'in peygamber olduğunu bilmediğini, mecnun olduğunu düşündüğünü naklederler. Hâlbuki Kur'ânî beyanları öne çıkardığımızda Hz. Muhammed (s.) Hira'dan evine Allah'ın kendisini peygamber olarak seçtiği bilinci ile gelmiştir. Hz. Hatice ile aralarında geçen diyalogda ortaya çıkan endişesi ve korkusu, layık görüldüğü peygamberlik lütfunun büyüklüğü ve yüceliği karşısında Rabbine karşı mahcup olma endişesi ve korkusudur. Dolayısıyla peygamber mi olduğu yahut cin çarpmasına mı uğradığını test etmek için girişilen çabaları anlatan rivayetler de doğru olamazlar. Yine aynı şekilde Hz. Muhammed (s.)'in peygamberliğinin ilk üç yılında peygamberliğini ve tebliğini gizlediği ile ilgili rivayetler Kur'ânî beyanlara uymazlar. Burada doğru olan da Peygamberimizin davetinin genel olarak gizli olmadığı, sadece Müslüman oldukları öğrenildiği takdirde müşriklerin zulmüne uğramaları kuvvetle muhtemel olanların, Peygamberimizin isteği üzerine, Müslüman olduklarını ilk üç yıl gizlemiş olduklarıdır.

Anahtar kelimeler: İslam Tarihi, Peygamberlik, Vahiy, Mecnunluk, Gizlilik.

^a Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, severcan@erciyes.edu.tr

COMPARISON OF SOME WELL-ESTABLISHED NARRATIVES IN PROPHETIC BIOGRAPHIES WITH THE QUR'AN:

First Divine Inspiration and Prophethood – Confidentiality

There are some discrepancies between some of the religious narratives included in the first prophetic biographies and Qur'anic verses. This brings about many issues waiting for immediate and absolute solution. The most essential of these issues is the reliability of religious narratives which are in conflict with Qur'anic verses and how to read the works including such subjects. These religious narratives could be figured out either by making a preference among various narratives; or they could be interpreted on the basis of time, space, background, the views of narrators and other shareholders or items deemed necessary. Or they could be partly of fully excluded. Or they could all be used. Here, we tried to do this last option...

[The Extended Abstract is at the end of the article.]

Giriş

İlk siyer kaynaklarından bütün dönemlere yayılarak yerleşmiş bazı rivayetler ve bunlar üzerine inşa edilmiş olan siyer konuları, Kur'ân-ı Kerim bağlamında analiz edildiklerinde bir uyumsuzluk ortaya çıkmaktadır. Bu uyumsuzluk, siyer alanında çözümüne mutlaka ihtiyaç duyulan önemli üretmektedir. Kur'ânî verilere uyum göstermeyen rivayetlerin güvenilirliği, dolayısıyla bunlar üzerine bina edilen konuların güvenilirliği ve bu konuların yer aldığı eserlerin nasıl okunması gerektiği hususları bu problemlerin bizi ilk karşılayanlarıdır. Daha da önemli olanı, bu tür rivayetlerin yeni yazılacak siyerlerde nasıl yer alacağı veya alamayacağı konusu ilk akla gelen problemlerden bir diğeridir.

Öncelediğimiz bu iki problemden ilkinin bir çözüme kavuşturulmasında en önemli sorun, siyer kitaplarının hemen hemen tamamına yakın bölümünde yer alan ve çok yaygın olarak benimsenmiş bunca yerleşik rivayetin tartışmaya açılma sınırlarının belirlenebilmesidir. Aksi takdirde, bu sınırlar doğru belirlenemez ise siyer kaynaklarımız bilimsellik adına, Batı'nın, teolojik güdümlü olduğu için neredeyse lanetlediği, kendi Ortaçağ'ına isyanının sonucunda kurduğu modern uygarlığının bir parçası olan “pozitivist bilimsel kriterler” mağduru olarak ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya kalabilir. İlk siyer âlimlerimiz de hiç hak etmedikleri bir töhmet altında bırakılabilir. Yeni yazılacak siyer kitaplarımız

da büyük bir ihtimalle maksatlarını da aşarak, yeniden bir “siyer inşası” girdabı içinde dönüp durma zorluğu ile yüz yüze gelebilir. Bir tarafta Taberî'nin ve İbn Kesir'in temsil ettiği rivayetçi, diğer tarafta Kadı Ebu Bekir İbn Arabî'nin ve İbn Haldun'un temsil ettiği rivayetçi anlayışların maksatlarından taşırılmamasına özen gösterilebilmelidir.

Bu rivayetler: Ya aynı konudaki farklı rivayetler arasında bir tercihe gidilerek çözüme kavuşturulabilir; ya da zaman, mekân, arka plan, râvi tasarrufları ve ihtiyaç duyulan diğer paydaşlarla birlikte âdeta resmedildikten sonra yorumlanabilir. Veya yapılacak tenkitler sonunda kısmen ya da tamamen dışarıda bırakılabilir. Yahut da problem olan rivayetin durumuna göre bunların hepsi de kullanılarak çözüme gidilebilir. Biz burada bu sonuncuyu uygulamaya çalıştık. Evvela, Kur'ân'ın verdiği bilgilere uymayan rivayetlerin aynı konuda ve yine aynı siyer kaynaklarımızdan Kur'ânî verilere uygun olan diğer rivayetleri aradık ve bulduklarımızda onları tercih ettik. Böylece, Kur'ân-ı Kerim ile uyumlu bir bakıma “saklı rivayetleri” öne çektik. Bunları bulamadığımız durumda rivayeti konusu ile birleştiren resim yorumlamaya imkân veriyor ise bunu yaptık. Eğer rivayet buna da imkân vermiyor ise pozitivist bilim anlayışının değirmenine su taşıyan yeni bir siyer inşasına asla kapı aralamadan İslâm geleneği içinde oluşmuş ilim anlayışı içinde tenkide tabi tutarak tercih ettiğimiz metnin içine almadık. Bütün bunları aşağıda “ilk vahiy ve peygamberlik” ve “gizlilik” konuları örneği içinde sizlerle paylaşacağız.

A. İlk Vahiy ve Peygamberlik

1. Siyer kaynakları:

Ana kaynaklar da dâhil olmak üzere sonraki birçok kaynakta yer almış olan ve âdeta genel kabul haline gelmiş bulunan birtakım rivayetleri Kur'ân-ı Kerim'e arz ettiğimizde bu rivayetler hakkında mutlaka bir değerlendirme yapma ihtiyacı ile karşı karşıyayız. Bu rivayetlere göre vahyin başlangıcı ve onu takip eden olaylar şu şekilde gelişir.

Hz. Muhammed (s.) Hira'da ilk vahyi aldıktan sonra şâir veya mecnun olduğunu düşündü. Resûlullah (s.) için, Allah'ın yaratıkları arasında, bir şâir¹ ya da bir mecnundan daha kötü kimse yoktu. Onlara kızdığı kadar kimseye kızmazdı. En çok nefret ettiği şey mecnun veya kâhin durumuna düşmekti. Kendi kendine: “Şâir veya mecnun mu oldum yoksa? Kureyş beni asla şâir veya mecnun olarak konuşmamalı... Dağın yüksek bir yerine çıkıp oradan

¹ O dönemde “şâirlerin” cinlerle irtibatlı oldukları kabul edilir, bu sebeple de olumsuz bir algıya muhatap olurlardı.

kendimi atarak intihar edip öleyim, ancak o zaman rahatlarım” dedi. Sonra bunu birkaç defa denedi ancak her denemesinde ufukta Cebrâil görüldü ve: “Ey Muhammed, sen Allah’ın resulüsün ben de Cibrîlim” diyerek onun intihar etmesine engel oldu.

İlk siyer kaynaklarında Hz. Muhammed (s.)’in intihar teşebbüsleri ilk vahye bağlı olarak nakledilirken Buharî bu intihar girişimini “fetret-i vahiy” denilen vahyin bir ara kesilmesiyle gerçekleştiğini ve defalarca olduğunu nakleder.²

Cebrâil ayrılıp gittikten sonra evine gelen Muhammed (s.)’e Hz. Hatice: “Ey Kâsım’ın babası neredeydin?” diye sordu. Hz. Muhammed (s.): “Ey Hatice! Ben birtakım ışıklar görüyor, sesler duyuyorum! Vallahi, şu putlardan ve kâhinlerden nefret ettiğim kadar hiçbir şeyden nefret etmem! Ben ya bir kâhin, ya bir şâir ya da mecnun olacağım galiba! Bana cinler musallat olacak diye korkuyorum” diye karşılık verdi. Bunun üzerine Hz. Hatice:

“Bundan Allah’a sığınırım Ey Kâsım’ın babası! Benim bildiğim, Allah seni asla böyle bir duruma sokmaz. Çünkü sen akrabayı, eşini dostunu gözetirsin; işini görmeye gücü yetmeyenlere yardım edersin; ihtiyacı olana verir, kimsenin kazandıramayacağını kazandırırısın; misafirlerini ağırlarsın; sen doğru sözlü, son derece güvenilir ve güzel ahlaklısın. Ancak bu halin nedir anlayamadım” dedi.

Bunun üzerine Hz. Muhammed başından geçenleri ona anlattı. Anlatılanları dinleyen Hatice: “Müjdelersun ey amcaoğlu! Gönlünü rahat tut, Allah’a yemin ederim senin bu ümmetin peygamberi olacağına kesinlikle inanıyorum. “Rahip Bahira yirmi sene önce bunu bana bildirmiş ve bana seninle evlenmemi emretmişti”³ dedi.

Bir müddet sonra, Hz. Hatice, Hz. Muhammed (s.)’e:

“Ey amcamın oğlu! Sana vahiy getiren melek yanına yeniden geldiğinde bana haber verebilir misin!” diye sordu. Peygamberimiz:

“Olur!” dedi. Bir müddet sonra, Hz. Peygamber (s.):

“Ey Hatice! Cibrîl geldi” dedi. Hz. Hatice:

“Ey amcamın oğlu! Kalk ve sol dizimin üzerine otur”. Hz. Muhammed (s.) kalktı ve eşinin sol dizinin üstüne oturdu. Hz. Hatice:

“Şimdi onu (meleği) görüyor musun?” diye sordu. Hz. Muhammed (s.):

“Evet! Hatice görüyorum” dedi. Hz. Hatice:

² Buharî, Kitabü’t-Ta’bîr, el-Mektebetü’l-İslâmî, Elif Ofset, İstanbul 1979, Bab,1, c,8, s, 68.

³İbn Kesîr, *el-Bidâye ve’n-Nihâye*, Dâr-ı İbn Kesîr, Beyrut 2007), c, III, s, 205.

“Dön ve sağ dizimin üzerine otur, Ey Muhammed (s.)!” dedi. Hz. Peygamber Hz. Hatice'nin dediğini yaptı. Hz. Hatice:

“Onu yine görüyor musun?” diye tekrar sordu. Peygamber (s.):

“Evet! Hatice görüyorum” dedi. Hz. Hatice:

“Gel, kucağıma otur” dedi. Resûlullah (s.) bunu da yaptı. Hz. Hatice tekrar:

“Onu yine görüyor musun?” dedi. Peygamber (s.):

“Evet! Hatice görüyorum” deyince. Hz. Hatice, örtüsünü üzerinden çıkardı. Bu sırada Hz. Peygamber hâlâ onun kucağında oturuyordu. Hz. Hatice:

“Onu yine görüyor musun?” diye sorusunu tekrarladı. Peygamber (s.):

“Hayır, onu göremiyorum Hatice!” dedi. Hz. Hatice:

“Ey amcamın oğlu! Bu şeytan değil. Bu kesinlikle melektir. Sebat et, seni müjdelerim” dedi. Hz. Muhammed (s.)'in peygamberliğine ve getirdiğinin hak olduğuna inandığını beyan etti.⁴

Hz. Hatice bu melek-şeytan testinden sonra Hz. Muhammed (s.)'i yanına alıp amcasının oğlu Varaka b. Nevfel'e götürdü. Hz. Hatice Varaka'ya: “Amcam oğlu, dinle de bak, kardeşinin oğlu ne söylüyor” dedi. Varaka: “Ne var, ne oldu kardeşimin oğlu?” diye sorunca, Resûlullah (s.) gördüğü şeyleri ona anlattı. Bunun üzerine Varaka şunları söyledi: “Kuddûs! Kuddûs! Bu sana gelen Musa'ya gelen Namusu Ekber / Vahiy meleği Cebrail'dir. Sen bu ümmetin peygamberisin. Ah! Ne olurdu, kavmini bu yeni dine davet edeceğin günlerde genç olaydım. Kavmin seni yurdundan çıkaracakları zaman sağ olsaydım!” dedi. Peygamberimiz: “Onlar beni buradan çıkaracaklar mı?” diye sordu. Varaka: “Evet, çünkü senin gibi bir şey getirmiş, vahiy tebliğ etmiş de düşmanlığa uğramamış bir kimse yoktur! Eğer, Senin davet günlerine yetişirsem olanca gücümle sana yardım ederim” dedi. Ondan sonra çok geçmedi Varaka vefat etti.⁵

2. İlgili ayetler:

Hz. Muhammed (s.)'in peygamberliğinin ilk döneminde gelen ayetler

⁴ thk. Muhammed Hamidullah İbn İshâk, *Sîretü İbn İshâk*, c. 1 (Konya: Hayra Hizmet Vakfı, 1981), 113; İbn Hişâm, *Sîretü İbn Hişâm*, c. 3 (Beyrut: Daru İhyâi't-Türâsü'l-Arabî, y.y.), 254-55; Taberî, *Tarihu'l-Ümem ve'l-Mülük*, c. 2 (Lübnan: Daru İhyâi't-Türâsü'l-Arabî, y.y.), 206-8; M. Asım Köksal, *Hz. Muhammed (A.S.) ve İslamiyet (Mekke Devri)* (İstanbul: İrfan Yayınevi, 1973), 124.

⁵ İbn İshâk, *Sîretü İbn İshâk*, 1:101-2; İbn Hişâm, *Sîretü İbn Hişâm*, 3:254-55; Köksal, *Hz. Muhammed (A.S.) ve İslamiyet (Mekke Devri)*, 123-26.

bir taraftan onun peygamberlik görevini nasıl yerine getireceği, yeni dinin tebliğini nasıl yapacağı konusunda onu yönlendirmekte, ona bir yol haritası çizmektedir. **Diğer taraftan da müşriklerin onun peygamberliğini algılayış biçimlerine, ona yapılan itirazlara, itham ve yakıştırmalara cevaplar vermektedir.** Böylece yüce Rabbi ona bir taraftan destek olup arka çıkmakta, bu önemli görevin yerine getirilmesinde ona rehberlik etmekte diğer taraftan da inanmayanları sert bir üslup ile uyarmaktadır.

Bu bağlamda nüzul kronolojisi itibariyle ilk üç veya dört sırayı alan ayetler, Hz. Muhammed (s.)'in peygamber seçilmesini kendisine cinlerin musallatı olarak düşündüğünü nakleden siyer rivayetleri ile önümüze aynı fotoğrafı koymamaktadır.

Kalem suresinin 5-6. ayetleri:

“Ey Muhammed! Sen Rabbinin Peygamberlik lutfettiği birisin. (Onların söylediklerinin aksine) **asla cinlenmiş değilsin.** Sana bitmez tükenmez bir mükâfat verilecektir. Doğrusu sen yüce bir ahlak üzeresin. **Yakında sen de göreceksin, onlar, [şimdi seni küçümseyip alaya alanlar] da görecekler, hanginizin akıldan yoksun olduğunu.”**⁶

“Ey peygamberlik gömleğini giyen kişi!⁷ Kalk ve insanları uyarmaya başla. Rabbinin ulula, O'nun yüceliğini anlat. Peygamberlik gömleğini temiz tut (Tebliğ görevini yaparken sabırsızlık ve yılgınlık gösterme). Putlardan uzak dur. “Bunları gözünde büyütüp de sakın gevşeklik gösterme.”⁸ Rabbin için sabret.”⁹

“Ey büyük bir iş yüklenen kişi!¹⁰ Gece biraz ilerleyince gece yarısı, biraz önce ya da sonra, (namaza) kalk ve sana gelmekte olan ayetleri ağır ağır, duyarak oku. Biz sana (sorumluluğu) ağır bir söz vahyedeceğiz. Bil ki, gece vakti zihin daha zinde ve güçlü olur ve okuma daha da berraklaşır. Çünkü gündüzleri seni meşgul edecek yığınla iş var. Her zaman [hem gece hem gündüz] Rabbinin adını an ve bütün varlığıyla O'na yönel. O doğunun da batının da Rabbidir. O'ndan başka tanrı yoktur. Daima ve sadece O'na sığın ve yalnızca O'na güven. Sana inanmak istemeyenlerin [senin aleyhinde]

⁶ Kur'ân-ı Kerim, Kalem, 68/2-6.

⁷ Bu âyetlerin indiği dönemde, Araplar yeni bir göreve yükselen kişiye “elbiseye büründü” ifadesini kullanırlardı.” Şener, Abdulkadir, Sofuoğlu, M. Cemal, Yıldırım, Mustafa, *Yüce Kur'an ve Açıklamalı Yorumlu Meâli*, T.D.V. Yayınları, İzmir 2011, s, 574, 1 numaralı dipnot.

⁸ *Yüce Kur'an ve Açıklamalı Yorumlu Meâli*, Müddessir, 74/6, s, 574.

⁹ Kur'ân-ı Kerim, Müddessir, 74/1-7.

¹⁰ *Yüce Kur'an ve Açıklamalı Yorumlu Meâli*, Müzzemmil, 73/1, s, 573.

söyleyebileceği her şeye sabırla katlan ve onlardan uygun şekilde uzaklaş. Ve nimet içinde oldukları halde [Allah'tan geldiğini umursamadan] hakikati yalanlayanları bana bırak; onlara bir süre daha dayan.”¹¹

Bu ayetlerin ortaya koyduğu tabloya göre, Hz. Muhammed (s.)'in peygamberliği Mekke'de duyulur duyulmaz dalga dalga tepkilere sebep oldu. Bir kısım Mekkeliler Hz. Muhammed (s.)'e duydukları güvenle hiç sorgulamadan ona inandılar. Çoğunluğu teşkil eden diğer bir kısım Mekkeliler ise çeşitli sebeplerle ona karşı geldiler ve onun peygamberliğinin benimsenmemesi için bir strateji geliştirdiler. Bu strateji bağlamında onu yalanladılar, muhatap almamak adına **onu alaya aldılar, şairlik, kâhinlik, mecnunluk ve aklını yitirmekle itham ettiler**. Onların bu girişimleri karşısında Allah, bir taraftan Hz. Muhammed (s.)'e peygamberliğe başlama ve tebliğ stratejisi niteliğinde neyi nasıl yapacağını, onlara karşı nasıl davranacağını bildirdi. Ayrıca Hz. Muhammed (s.)'e karşı gelenleri de bu tutumlarından vazgeçmeleri için en net ifadelerle uyardı.

Diğer taraftan da Hz. Muhammed (s.)'e psikolojik destek sağladı, onu hem o günlerde karşılaştığı güçlüklerle ve hissettiği kaygılara hem de ileride karşılaşılabileceği güçlük ve hissedebileceği muhtemel kaygılarına karşı âdete onu hazırladı. Sanki en yakın dostunun sevgi, muhabbet ve coşku dolu hitap tarzıyla ve kendi davranış şekliyle “Ey Müzzemmil (Ey örtünüp bürünen, üzerine örtüsünü çekerek uyuyan); “Ey Müddessir (Ey örtüsüne bürünen)” diyerek hitap etmek suretiyle ona güven verdi. Yüce Allah âdeta ona onun beden diliyle hitap ederek kalbini mutmain kılıp içini huzurla doldurdu; kendisine hiç bitmeyecek bir mükâfat verileceğini müjdeledi; yüce ahlâkını övdü. **Etkisini kırmak için onun mecnun olduğu söylentileri şiddetle ve hatta tehditle reddetti**. Ondaki karşılaşılabileceği her zorluğa büyütmeden dirençle ve ısrarla o zorluğa karşı durmasını; Allah'a güvenmesini ve O'na sığınmasını; sözlerinde ve davranışlarındaki dürüstlüğüne dâim olmasını istedi. Bu ayetleri sırasıyla, Fatiha, Mesed, Tekvir, A'la, Leyl, Fecr ve Duha surelerinin takip ettiklerini görüyoruz. Bu surelerde de benzer ve farklı fotoğraflarla ve hatta bazen kısmî tekrarlarla Allah Teâlâ'nın Hz. Peygamber'ine desteği ve rehberliği artarak devam eder.

Mekke müşriklerinin Hz. Peygamberi itibarsızlaştırma ve etkisizleştirme tutumlarına ısrarla devam etmeleri üzerine, 23. sırada geldiği rivayet edilen Necm suresinin ilk ayetleri ile onların bu tavırları kesin ve net ifadelerle bir kez daha reddedilir:

¹¹ Kur'ân-ı Kerim, Müzzemmil, 73/1-11.

“Sizin bu arkadaşınız ne sapmış ne de aldatılmıştır. Ve ne de kendi arzu ve heveslerine göre konuşmaktadır: Bu [size iletmişti], kendisine indirilen, son derece kudretli birinin ona öğrettiği vahiyden başka bir şey değildir.”¹²

Bu ayetler ile Hz. Peygamberin vahiy konusunda, ister içten olsun isterse dıştan, cinlerden, şeytanlardan veya diğer unsurlardan gelebilecek olumsuz etkilere karşı ilahî koruma altında bulunduğu ifade edilmektedir. Fahreddin Râzî, “Sizin bu arkadaşınız ne sapmış ne de aldatılmıştır. Ve ne de kendi arzu ve heveslerine göre konuşmaktadır” ayetlerini tefsir ederken, “**mâ dalle**” (sapmadı, sapıtmadı) yi “**mâ cenne**” (cinlenmedi, mecnun olmadı) şeklinde açıklayarak bu ayetlerin, ‘Hz. Muhammed (s.) cinlenmiş, vahiy diye söyledikleri kendi uydurmasıdır’ diyerek onun peygamber olduğunu reddedenlere karşı bir reddiye olduğunu ifade eder.¹³ Bu ayetlere göre Hz. Muhammed (s.)’in hasta, mecnun, şâir ve kâhin olduğunu düşünen Hz. Muhammed (s.)’in kendisi ve ilk inananları değil, ona karşı gelen Mekkeli müşriklerdir.

3. Siyer rivayetlerinin değerlendirilmesi:

Bu rivayetlere göre, Hz. Peygamber (s.) ilk vahyi bir şâirlik, kâhinlik veya mecnunluk göstergesi olarak algılamış, kendisine cinlerin musallat olduğunu sanmış ve aklını kaybetmeye başladığını düşünmüştür. Böyle bir duruma düşmekten nefret ettiği için de intihar etmeye karar vermiştir. İlk intihar girişiminde Cebrail’in ona peygamber olduğunu söylemesine aldırış etmeden intihar girişimlerine devam etmiş ancak her defasında Cebrail ona engel olmuştur.

Bu kabul, bir anlamda, Allah’ın ona Peygamber olduğunu bildirmeden vahiy gönderdiği ve sanki bunu da nasıl anlarsa anlasın diye onu kendi başına bıraktığı anlamına gelir. Hâlbuki kalbine yerleştirilen vahyi tam olarak ezberlemek için tekrar etmeye çalışan Hz. Peygamber (s.)’e:

“Ey Muhammed! Vahyi (kelimelere dökülmeden önce) acele ederek dillendirmeye kalkma. Çünkü onu belleğine yerleştirmek ve okumanı sağlamak bize aittir. O halde onu senin kalbine okuduğumuzda bu okunuşu izle. Sonra onu anlamayı sağlamak bize aittir”¹⁴ buyuran Allah’ın, daha ilk vahiyde Peygamberini cinlenmiş bir hasta olduğunu düşünecek bir belirsizliğin içinde bırakması nasıl izah edilebilir. Bir başka ifadeyle, vahyin kalbine tam olarak yerleşmesi hususunda Peygamberi’nin bir çabasını dahi

¹² Kur’ân-ı Kerim, Necm, 53/2-5.

¹³ Fahreddin Râzî, *Tefsîr-ü'l-Kebîr*, 2., c. 28 (Tahran: Dâru'l-Kütübü'l-İlmiyye, y.y.), 280.

¹⁴ Kur’ân-ı Kerim, Kıyame, 75/16-18.

uygun bulmayan ve buna sert denilebilecek bir üslup ile engel olan Allah, niçin daha ilk vahiyde hem vahyini hem de peygamberini tehlikeli bir belirsizliğin içinde bıraksın? Üstelik vahyin başlangıcında oluşan bir tereddüt, vahyin bütününün sıhhatinde hatta Hz. Muhammed (s.)'in peygamberliğinde birtakım endişelere sebep olmaz mı? Vahiy ve peygamberlik tabiatları, görev alanları ve amaçları itibarıyla kesinlik ister ve kesinlik ifade ederler, tereddüt ve şüpheyi asla kabul etmezler.

Peygamber, vahiy esnasında, iletişim yönüyle kendisinden beklenebilecek tüm eylemleri bir kenara bırakarak, kendisini vahyin akışına bırakır. Vahiy, onu götürmesi gerekli yere götürür bunun için de peygamberden bir şey istemez. Öyleki, vahy, kalbe ilkâ (gelip yerleşme) sırasında Peygamberi âdeta esir almaktadır. Bu durumda da algılama ve hatta anlama eylemleri ilahi iradenin kontrolü altında gerçekleşmektedir.¹⁵ Vahiy, “muhatabın nefsinde Hakk'ın kelamının eseri süratle beliren bir iletişim”¹⁶ olarak tanımlayan Fîruzabâdî'ye göre vahyin bir özelliği de, ona muhatap olan kişinin buna itiraza mecalinin olmayacağıdır. Buna delil olarak Musa (s.)'in annesine verilen vahiy zikreder. Bu olayı anlatan Kasas suresi yedinci ayette Allah:

“Musa'nın annesine onu emzirmesini, endişe duymaya başlayınca ise onu suya bırakmasını vahyettik” buyurmaktadır.

Bunun üzerine annesi denileni yapmış ve muhalefet etmemiştir. Hâlbuki emredilen şey Musa'nın boğularak ölmesi ile sonuçlanabilecek bir taleptir. Ama o ne muhalefet etmiş ne de tereddüt geçirmiştir. İnsanî duyguları bunu tehlikeli olduğunu söyleyerek ona baskı yapabilseydi, denileni yapamazdı. O halde vahiy, vahyedilen kişinin nefsinde kendi tabiatından daha güçlü bir yetkiye sahiptir.¹⁷ Fîruzabâdî'nin bu tespitine göre, ilk vahiy ve peygamberliği konusunda Hz. Muhammed (s.)'in tereddüt geçirmesi, hastalandığını sanması, kâhin ve mecnun olduğunu düşünmesi gibi hususlar asla doğru olamaz.

Daha sonra evine gelen Hz. Muhammed (s.) başından geçenleri eşi Hz. Hatice'ye anlatır. Hastalandığını ve kendisine cinlerin musallat olacağını düşündüğünü söyler. Bunun üzerine Hz. Hatice öyle düşünmemesini,

¹⁵ İbrahim Görener, “İletişim Unsurları Açısından vahiy-kıraat ilişkisi”, *ERÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 2001, 12.

¹⁶ Mecdüddin Fîruzabâdî, *Basâiru Zevi't-Temyîz*, c. 5 (Beyrut: el-Mektebetü'l-İlmiyye, 1992), 177; İbrahim Görener, *Tefsir ve Tefsir Usulü Üzerine Düşünceler* (Kayseri: Laçın, 2004), 46.

¹⁷ Fîruzabâdî, *Basâiru Zevi't-Temyîz*, 5:177; Görener, *Tefsir ve Tefsir Usulü Üzerine Düşünceler*, 46.

birtakım özelliklerinden dolayı Allah'ın onu asla böyle bir duruma sokmayacağını ve onun kesinlikle peygamber olacağını söyler. Arkasından da ona vahiy getirenin melek mi, şeytan mı olduğunu anlamak için bir çeşit tesettür testi uygular. Bu testin sonunda Hz. Hatice vahiy getirenin melek olduğunu anlayarak Hz. Muhammed (s.)'i peygamber olduğuna ikna etmeye çalışır.

Bu rivayet ile Hz. Muhammed (s.)'e vahiy getirenin şeytan mı, melek mi; Hz. Muhammed (s.)'in başına gelenin hastalık mı, peygamberlik mi olduğu hususunda Hz. Hatice, bizzat vahyi alan ve kendisine peygamberlik lütfedilen Hz. Muhammed (s.)'den daha bilge biri olarak öne çıkarılır. Kendisine ilk vahiy öncesinde ve sonrasında Cebrail'in: "**Ben Cibril'im sen de Allah'ın Resulüsün**" demesine rağmen, bu rivayete göre Hz. Muhammed (s.) peygamber olduğuna bir türlü inanmamaktadır. Hz. Hatice ise duyar duymaz onun peygamber olduğunu anlamakta ve bununla da yetinmeyip Hz. Muhammed (s.)'i peygamber olduğuna ikna etmeye çalışmaktadır. Bu yaklaşım, Hz. Hatice'yi, vahiy ve peygamberlik konusunda, vahyi alan ve peygamber olan Hz. Muhammed (s.)'in önüne geçirir. Hz. Muhammed (s.)'i de eşinin çabası ile peygamber olduğunu anlayan bir konuma düşürür. Böyle bir anlayış peygamberliğin tabiatına ne kadar uyar? Aynı şekilde Hz. Hatice'nin Hz. Muhammed (s.)'e Hira'da gelenin melek mi, şeytan mı olduğunu anlamak için yaptığı tesettür testi rivayeti de Hz. Peygamber'in cinlenme ihtimali üzerine bina edildiği için bu ayetlere uygun düşmemektedir.

Hz. Hatice'nin bütün çabalarına rağmen cinlenmiş bir hasta mı yoksa Peygamber mi olduğuna bir türlü ikna olamayan Hz. Muhammed (s.)'i Hz. Hatice bu defa amcasının oğlu Varaka b. Nevfel'e götürür. Mekke'de doğup büyüyen ve Mekke'de ölen Varaka putperestliği bırakıp Hıristiyan olmuştu. Tevrat'ı ve İncil'i okumuş, bunları bilenleri dinlemiş bilgili bir kişiydi. Ömrünün son yıllarında gözleri görmez olan Varaka İbranice bilirdi. Kitab-ı Mukaddesi Arapça'ya çevirmişti. Hz. Hatice zaman zaman Varaka'yı ziyaret eder, ona sorular sorar, onun görüş ve düşüncelerine değer verirdi. Hz. Muhammed (s.) başından geçenleri ona anlatır. Hz. Hatice ve Hz. Muhammed (s.)'i dinleyen Varaka, ona gelenin vahiy meleği Cebrail olduğunu, Hz. Muhammed (s.)'in peygamber seçildiğini söyler. İleride kavminin onu Mekke'den çıkaracağını, eğer davet günlerine yetişirse ona yardımcı olacağını belirtir. Varaka'nın bu sözleri Rasûlullah (s.)'i rahatlatır ve evlerine dönerler.

Bu rivayet ile de Hz. Muhammed (s.)'in başına gelenin hastalık mı,

peygamberlik mi olduğu hususunda Varaka b. Nevfel, bizzat vahyi alan ve kendisine peygamberlik lütfedilen Hz. Muhammed (s.)'den onun peygamberliğini ondan daha iyi anlayan biri olarak öne çıkarılır. Yine kendisine ilk vahiy öncesinde ve sonrasında Cebrail'in: "Ben Cibril'im sen de Allah'ın Resulüsün" demiş olmasına rağmen, bu rivayete göre Hz. Muhammed (s.) peygamber olduğuna bir türlü inanmamaktadır. Oysa Varaka duyar duymaz onun peygamber olduğunu anlamakta ve başına gelecek önemli olaylardan da haber vermektedir. Başına gelenin peygamberlik olduğu hususunda da Hz. Muhammed (s.)'i rahatlatmaktadır.

Böyle bir anlayış peygamberliğin tabiatına ne kadar uyar? Allah makamların en yücesi olan peygamberlik makamına seçtiği, sorumlulukların en büyüğünü ve en değerlisini yüklediği, kendileriyle ilâhi kitaplar gönderdiği peygamberlerini "hastalık mı, peygamberlik mi" ikileminde bırakır mı? Üstelik peygamberinin aldığı vahyin ne olduğunu anlamasını bir başka insanın kanaatlerine ve onayına terk eder mi?

Bu rivayeti bu şekliyle kabul ettiğimiz takdirde, Hz. Muhammed (s.)'in kendisine gelen vahyin cinlenme değil peygamberlik olduğu hususunda rahatlamasını bir anlamda Varaka'nın sözlerine bağlamış oluruz. Varaka'nın: "Bu sana gelen "peygamberlik" dediği için Hz. Muhammed (s.)'in peygamber olduğuna inanarak rahatladığını kabul eden mantık, ya Varaka sen "cinlenmişsin" deseydi! O zaman da Hz. Muhammed (s.)'in mecnun olduğuna inanarak oradan döneceğini kabul etmek durumunda değil mi idi? Yani Varaka Hz. Muhammed (s.)'e "senin bu başına gelen mecnunluktur" deseydi, bu mantığa göre Hz. Peygamber "ben artık mecnun oldum" diye mi dönecekti? Bir peygamberin peygamberliğinden emin olmasının yolu böyle olur mu? Başka bir ifadeyle, hiç böyle peygamberlik olur mu?

Varaka b. Nevfel olayı İbn-i İshak'ta, Hz. Hatice'nin Varaka'ya yalnız gittiği; Hz Muhammed (s.)'in Hz. Ebu Bekir ile gittiği; Hz. Muhammed (s.)'in Varaka'ya yalnız gittiği ve Hz. Muhammed (s.)'in ona hiç gitmeden Varaka ile Kâbe'de görüştükleri şeklinde olmak üzere farklı farklı rivayetlerle nakledilir.¹⁸ Ayrıca İbn-i Kesir, Hz. Hatice'nin Varaka'ya yalnız gidip Hz. Muhammed (s.)'in ilk vahyi alışı anlatmasından sonra Varaka'nın ona şöyle dediğini nakleder: "Bazı şeytanlar, insanların bazısını saptırmak ve ifsat etmek için Cebrail suretine girip onlara gelirler ve akıllı insanları deli ve mecnun hale getirirler. Abdullah'ın oğlunu bana gönder. Korkarım ona da gelen Cebrail değil başkasıdır."¹⁹ Bu rivayete göre de Varaka başlangıçta Hz.

¹⁸ İbn İshâk, *Sîretü İbn İshâk*, 1:101-102;112-113.

¹⁹ İbn Kesîr, *el-bidâye ve'n-nihâye*, 3:205.

Muhammed (s.)'e gelenin şeytan olduğunu ve onu mecnun haline getirdiğini düşünmektedir.

Bu değerlendirmeler sonunda: “Hz. Muhammed (s.)'in ilk vahyi almasıyla birlikte vahyi getiren Cebrail'in bir cin olduğunu zannederek cinlendiğini, aklını kaybettiğini, şâir ve kâhin olduğunu düşünüp defalarca intihara teşebbüs ettiği” rivayetlerinin doğru olmadıklarını düşünmenin daha uygun olduğu ortaya çıkmaktadır.

4. Tercihî uygun olan rivayetler:

Hz. Muhammed (s.) vahyi ilk alışını bize şöyle anlatır:

“Yine Hira'da olduğum bir gün²⁰ 'Cebrâil olduğunu söyleyen' melek geldi ve bana:

-“Ey Muhammed! Sen Allah'ın Resulüsün” dedi. Ayakta idim dizlerimin üzerine çöktüm. Sonra bana:

-“Oku” dedi. Ben:

-“Ne okuyayım?” dedim. Bunun üzerine melek beni tuttu ve hiç gücüm kalmayınca kadar sıktı ve bıraktı. Öyle ki, ölüyorum zannettim. Bırakınca rahatladım ve yine:

-“Oku” dedi. Ben de tekrar:

-“Ne okuyayım?” dedim. Bu durum bir defa daha tekrarlandı ve üçüncüde:

-“Oku! Yaratan Rabbi'nin adıyla! O insanı alaktan yarattı. Oku! Rabbin sonsuz kerem sahibidir, O kalemle yazmayı öğretendir, O insana bilmediğini öğretendir”²¹ dedi. Bu defa ben de okudum. Ben okuyunca melek benden ayrıldı. Mağaradan dışarı çıktığımda melek bana:

-“Ey Muhammed! Sen Allah'ın Resulüsün ben de Cibrîl'im” sözlerini birkaç defa tekrarladı.²²

Kendisine vahyolunan bu ayetler kalbine iyice yerleştirilmiş olan Hz. Muhammed omuzlarına yüklenen bu büyük ve şerefli görevin heyecanı, kaygısı ve korkusu²³ ile âdeta kalbi titreyerek Hira'dan inip evine geldi.

²⁰ İbn-i İshak ve İbn-i Hişam, Hz. Muhammed (s.)'in bu sırada mağarada “uyumakta olduğunu” söylediğini nakledeleler. Bakınız: İbn İshâk, *Sîretü İbn İshâk*, 1:101; İbn Hişâm, *Sîretü İbn Hişâm*, 3:152.

²¹ Kur'ân-ı Kerim, Alak, 96/1-5.

²²Bu metni, Buharî, İbn-i İshak, İbn-i Hişam ve Taberî'nin naklettiği rivayetlerden oluşturduk. Bkz.Buharî, *Bedü'l-Vahiy*, c. 1 (İstanbul: Mektebetü'l-İslamiyye, 1979), 3. İbn İshâk, *Sîretü İbn İshâk*, 1:101; İbn Hişâm, *Sîretü İbn Hişâm*, 3:252; Taberî, *Tarihu'l-Ümem ve'l-Mülük*, 2:205.

²³ Köksal, *Hz. Muhammed (A.S.) ve İslamiyet (Mekke Devri)*, 126.

Oldukça yorgun ve solgun görünüyordu. O bundan önce “Kitap nedir, iman nedir bilmiyordum...”²⁴ “Kitab’ın kendisine verileceğini ummuyordum...”²⁵ Birden peygamberlik gibi yüce bir görevle yüz yüze gelince kaygı ve endişelerinin kalbini titretmesi gayet doğaldı. Hz. Hatice O’nu: “Ey Kasım’ın babası! Neredeydin? Seni aramaları için adamlar gönderdim” diyerek karşıladı. Hz. Muhammed:

“Üzerimi ört, üzerimi ört” dedi.

Biraz dinlendikten sonra Hira’da olup bitenleri Hz. Hatice’ye anlattı ve korktuğunu söyledi. Kendisine en büyük ve en yüce makam olan peygamberliği lütfeden Rabbi’ne karşı bu şerefli görevi O’na layık olacak şekilde yerine getirebilecek mi idi? Yoksa mahcup mu olacaktı? Mahzun mu olacaktı? Utanacak mı idi? Hz. Muhammed’in yüzündeki endişeyi, içindeki korkuyu ve yüreğindeki kaygıyı çok iyi anlayan Hatice O’nun şu özelliklerini hatırlatarak sakinleştirmeye çalıştı:

“Ey Muhammed! Korkma! Allah’a yemin ederim ki, Allah seni asla mahcup ve mahzun etmez. Çünkü sen akrabanı, eşini dostunu gözetirsin; işini görmeye gücü yetmeyenlere yardım edersin; ihtiyacı olana verir, kimsenin kazandıramayacağını kazandırırın; misafirlerini ağırlarsın;²⁶ sen doğru sözlü, son derece güvenilir ve güzel ahlaklısın; Allah’a yemin ederim senin bu ümmetin peygamberi olacağına kesinlikle inanıyorum.”²⁷

Hız. Hatice’nin bu sözleri hasta olduğunu düşünen birine mi yoksa kendisine verilmiş büyük ve şerefli bir görevi lâıyık ile ifa etmekte kaygıları olan ve mahcup olmaktan endişelenen birine mi söylenecek sözlerdir?

Hız. Hatice Hz. Muhammed’in peygamber olduğuna ve ona gelen vahyin Allah’tan geldiğine iman etti. Böylece Hz. Muhammed’in peygamberliğine ilk inanan kişi oldu. Allah Hz. Hatice ile Hz. Muhammed’e destek sağladı, onun yükünü hafifletti. Hz. Muhammed hem peygamberliğinin bu ilk günlerinde hem de daha sonraki yıllarında ne zaman bir sıkıntıya düşse ne zaman zor bir durumla karşılaşsa onu Hz. Hatice ile paylaşır, onun desteğı ile teselli bulur, rahatlandı. Onun Allah’tan sonra en büyük yardımcısı Hz. Hatice idi. Risaletinin bu ilk günlerinde Cebrâil’in kendisine öğrettiğı abdesti ve namazı ilk olarak Hz. Hatice’ye öğretmiş ve ilk namazını ona kıldırmıştı.²⁸

²⁴ Bakınız, Kur’ân-ı Kerim, Şura, 42/52.

²⁵ Bakınız, Kur’ân-ı Kerim, Kasas, 28/86.

²⁶ Buharî, Kitabü Bed’i’l-Vahy, I, 3.

²⁷ İbn İshâk, *Sîretü İbn İshâk*, 1:102.

²⁸ İbn Hişâm, *Sîretü İbn Hişâm*, 3:206.

Varaka olayına gelince: Hz. Hatice'nin Hz. Muhammed (s.)'in peygamberlik ile müjdelendiğini de Varaka'ya haber verdiği²⁹ ve "Varaka b. Nevfel'in Kâbe'ye geldiği bir gün Hz. Muhammed (s.) ile karşılaşarak kendi teşebbüsü ile görüştüğü ve konuştuğu" rivayeti tercih edildiğinde diğer rivayetlerin taşıdığı olumsuzluklar ortadan kalkmaktadır. Şöyleki:

Varaka b. Nevfel, Kâbe'ye geldiği bir gün daha önce Hz. Hatice'den duymuş olduğu Hz. Muhammed (s.)'in peygamber olduğu iddiasını Mekkelilerden de duydu. Bu sırada tavaf etmek için Kâbe'ye gelen Hz. Muhammed (s.)'i gördü ve yanına gelerek: "Ey kardeşimin oğlu! Bana gördüğün ve duyduğun şeyleri haber versene" dedi. Rasûlullah (s.) de ona başından geçenleri anlattı. Bunun üzerine Varaka: "Allah'a yemin ederim ki sana, Musa'ya gelen Namusu Ekber / Vahiy / Cebrâil gelmiştir. Sen bu ümmetin peygamberisin. Sen de "daha önceki bütün peygamberler gibi"³⁰ yalanlanacak, eziyetlere ve sıkıntılara uğrayacak, yurdundan çıkarılacak ve savaşlarla karşı karşıya kalacaksın. Senin o günlerine yetişsem Allah biliyor, mutlaka sana yardım edeceğim" dedi ve yaklaşıp alından öptü. Sonra Resûlullah oradan ayrılıp gitti.³¹

B. GİZLİLİK

1. Siyer kaynakları:

Siyer ve İslam Tarihi kaynakları Hz. Muhammed (s.)'in peygamberliğini ve tebliğini ilk üç yıl gizlediğini nakletmişlerdir. İbn İshak şöyle der:

"Allah Teâlâ Hz. Peygamber'e, getirdiği İslâm'ı açıklamasını ve insanları ona davet etmesini emretti. **Hz. Muhammed (s.) peygamber olarak görevlendirilişinden itibaren üç yıl bunu gizlemişti.** Allah Teâlâ: "Artık sana emredileni açıkça ortaya koy, puta tapanlara aldırış etme"³²; "Önce en yakın akrabaları uyar, sana inananları kanatlarının altına al."³³ ayetleri ile gizlilik sona erdi.³⁴

İbn Hişam da bu durumu şöyle nakleder:

"Resûlullah (s.)'in durumunu gizlemesi ile Allah Teâlâ'nın bunu açıklamasını istemesine kadar geçen zaman peygamberliğin başlamasından itibaren üç yıldır. Sonra Allah Teâlâ: "Artık sana emredileni açıkça ortaya koy, puta tapanlara

²⁹ İbn Kesîr, *el-bidâye ve'n-nihâye*, 3:205.

³⁰ Buhârî, *Bedü'l-Vahiy*, c. 1 (İstanbul: Mektebetü'l-İslamiyye, 1979), 3.

³¹ İbn İshâk, *Sîretü İbn İshâk*, 1:102; İbn Hişam, *Sîretü İbn Hişam*, 3:254.

³² Kur'ân-ı Kerim, Hicr, 15/94.

³³ Şuara, 26/214-215.

³⁴ İbn İshâk, *Sîretü İbn İshâk*, 1:126.

aldırış etme"³⁵; "Önce en yakın akrabayı uyar, sana inananları kanatlarının altına al"³⁶ buyurdu.³⁷

Buhari, Şuara, 214 ayetinin nazil olması üzerine Hz. Peygamber'in Safa tepesine çıkıp Mekkelileri İslâm'a davet ettiğini anlatan Abdullah İbn Abbas'tan rivayet ettiği hadisi, "Resûlullah'ın İslâm'a Alenî Daveti" başlığı altında vermiştir. Bu hadisin izahında Kamil Miras Nisâburî'nin tefsirinden ve yine İbn Abbas'tan bu olayın Resûlullah'ın risaletinin üçüncü yılında olduğunu ve o zamana kadar Hz. Peygamberin nübüvvetini gizli tuttuğunu nakleder.³⁸

Taberî, İbnü'l-Esir, İbn Kesir gibi diğer kaynaklar da aynı rivayetleri farklı cümlelerle nakletmişlerdir.³⁹ Mevlânâ Şiblî,⁴⁰ M. Âsım Köksal,⁴¹ Mevdûdî,⁴² İmadüddin Halil,⁴³ Hüseyin Algül⁴⁴ ve Ahmet Önkal⁴⁵ başta olmak üzere diğer birçok çağdaş yazar da Hz. Muhammed (s.)'in tebliğini ilk üç yıl gizli yürüttüğünü nakleder.

2. İlgili ayetler:

Kur'ân-ı Kerim'in nüzul sırasına göre tertiplenmiş olan Hz. Osman nüshasına ve bu konuda yapılmış çalışmaların kahir ekseriyetine göre, risâletin üçüncü yılının sonuna kadar otuz beş, otuz altı sure⁴⁶ gelmişti. Bu surelerin ayetleri, başta Alak, 6-19, Kalem, 5-16; Müzzemmil,1-12; Müddessir, 11-26; 49-52 olmak üzere Mesed, A'lâ, Leyl, Fecr, Maun, Kafirun, Necm ve bu süre içerisinde gelmiş olan diğer surelerin ayetleri, davetin açık ve herkes tarafından bilindiğini ortaya koymaktadır. Bu ayetlerin ortaya koyduğu fotoğraf şöyledir:

³⁵ Hicr, 15/94.

³⁶ Şuara, 26/214-215.

³⁷ İbn Hişâm, *Sîretü İbn Hişâm*, 3:270-71.

³⁸ Buharî, *Tecrid-i Sarih*, c. 10 (Ankara: TTK, 1972), 244-47.

³⁹ Taberî, *Tarihu'l-Ümem ve'l-Mülük*, 2:218; İbnü'l-Esîr, *el-Kâmil fi't-tarih*, 2. baskı, c. 2 (Beyrut: Dâru'l-Meârif, 2007), 51.

⁴⁰ Mevlana Şiblî, *Asr-ı Saadet*, c. 1 (İstanbul: Toker Matbaası, 1973), 157.

⁴¹ Köksal, *Hz. Muhammed (A.S.) ve İslamiyet (Mekke Devri)*, 176.

⁴² Mevdûdî, *Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz.Peygamber*, c. 2 (İstanbul: Pınar, 1983), 140.

⁴³ İmadüddin Halil, *Muhammed Aleyhisselam* (Konya: Yediveren, 2003), 103.

⁴⁴ Algül, Hüseyin, *İslâm Tarihi*, Gonca Yayınevi, İstanbul 1986, c. I, s, 221.

⁴⁵ Önkal, Ahmet, *Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu*, Hayra Hizmet Vakfı, Konya 1981, s, 72.

⁴⁶ Bu sureler iniş sıralarına göre şöyledir: Alak, Kalem, Müzemmil, Müddessir, Fatıha, Mesed, Tekvir, A'lâ, Leyl, Fecr, Duha, İnşirah, Asr, Adiyat, Kevser, Maun, Kafirun, Fil, Felak, Nas, İhlas, Necm, Abese, Kadir, Şems, Büruc, Tin, Kureyş, Kâria, Kıyame, Hümeze, Mürselat, Kâf, Beled, Tarık suresi.

“Ey büyük bir iş yüklenen kişi!⁴⁷

Gece biraz ilerleyince gece yarısı, biraz önce ya da sonra, (namaza) kalk ve sana gelmekte olan ayetleri ağır ağır, duyarak oku.

Biz sana (sorumluluğu) ağır bir söz vahyedeceğiz.

Bil ki, gece vakti zihin daha zinde ve güçlü olur ve okuma daha da berraklaşır. Çünkü gündüzleri seni meşgul edecek yığınla iş var.

Her zaman [hem gece hem gündüz] Rabbinin adını an ve bütün varlığınla O'na yönel.

O doğunun da batının da Rabbidir. O'ndan başka tanrı yoktur. Daima ve sadece O'na sığın ve yalnızca O'na güven.

Sana inanmak istemeyenlerin [senin aleyhinde] söyleyebileceği her şeye sabırla katlan ve onlardan uygun şekilde uzaklaş.

Ve nimet içinde oldukları halde [Allah'tan geldiğini umursamadan] hakikati yalanlayanları bana bırak; onlara bir süre daha dayan.”⁴⁸

“Ama, insanoğlu kendini müstağni sayarak azgınlık eder.

Dönüş şüphesiz Rabbinedir.

Sen, namaz kılan kulu bundan menedeni gördün mü?

Ey inkârcı! Söyle bakalım, asıl o kul doğru yolda ise? Ve Allah'a karşı gelmekten sakınmayı emir ve tavsiye ediyorsa?

Ya asıl kendisi yalanlayıp yüz çeviren birisi ise? O inkârcı Allah'ın her şeyi görmekte olduğunu bilmez mi?

Ama bundan vazgeçmezse, and olsun ki, onu perçeminden,

Yalancı ve günahkâr perçeminden cehenneme sürükleriz.

O zaman, kafadarlarını çağırсын,

Biz de zebanileri çağıracağız.

Sakin ona uyma; sen secde et, Rabbine yaklaş.”⁴⁹

“Doğrusu senin Rabbin, yolundan sapıtanları çok iyi bilir; O, doğru yolda olanları da çok iyi bilir. Bundan böyle, yalanlayanlara itaat etme; (Onlar sana indirilen ayetlerden beğenmediklerini bırakman suretiyle senin) kendilerine yumuşak davranmanı isterler; böyle yapsan, onlar da seni över, yumuşak davranırlar.

Diliyle iğneleyen, kovuculuk eden, iyiliği daima önleyen, aşırı giden,

---

⁴⁷ Yüce Kur'an ve Açıklamalı Yorumlu Meâli, Müzzemmil, 73/1, s, 573.

⁴⁸ Kur'ân-ı Kerim, Müzzemmil, 73/1-11.

⁴⁹ Alak, 96/6-19

---

suç işleyen, çok yemin eden alçak zorbaya, bütün bunlar dışında bir de soysuzlukla damgalanmış kimseye, mal ve oğulları vardır diye aldırış etmeyesin.

Ayetlerimiz ona okunduğu zaman: "Öncekilerin masalları" der.

Onun havada olan burnunu yakında yere sürteceğiz."⁵⁰

"Tek olarak yaratıp kendisine bol bol mal, çevresinde bulunan oğullar verdiğim ve nimetleri yaydıkça yaydığım o kimseyi bana bırak.

Bir de verdiğim nimetten artırmamı umar;

Hayır; hayır; çünkü o, Bizim ayetlerimize karşı son derece inatçıdır.

Onu sarp bir yokuşa sardıracağım.

Çünkü o, düşündü, ölçtü biçti;

Canı çıkası, ne biçim ölçüp biçti!

Canı çıkası; sonra yine ne biçim ölçüp biçti!

Sonra baktı;

Sonra kaşlarını çattı, suratını aştı;

Sonra da sırt çevirip büyüklük tasladı.

"Bu sadece öğretilen bir sihirdir. Bu Kuran yalnızca bir insan sözüdür" dedi.

İşte bu adamı yakıcı bir ateşe yaslayacağım."⁵¹

"Öyleyken, bunlara ne oluyor ki öğütten yüz çeviriyorlar?

Aslandan ürkerek kaçan yabani merkeplere benzerler.

Hayır; her biri önüne açılıvermiş sahifeler verilmesini ister."⁵²

"Ebu Leheb'in elleri kurusun; kurudu da!

Malı ve kazandığı kendisine fayda vermedi.

Alevli ateşe yaslanacaktır.

Karısı da, boynunda bir ip olduğu halde ona odun taşıyacaktır."⁵³

Bu ayetler Hz. Muhammed ile ona karşı olan Ebu Cehil ve Ebu Leheb gibi müşrik liderler ve bunların peşinden giden Mekkeliler arasında oldukça güçlü bir tevhit mücadelesinin başladığını, hiçbir şüpheye yer bırakmayacak açıklıkta, beyan ederler. Bu açık mücadele Hz. Muhammed (s.)'in tebliğinin

⁵⁰ Kalem, 68/7-16.

⁵¹ Müddessir, 74/11-26.

⁵² Müddessir, 74/49-52.

⁵³ Mesed/Tebbet, 111/1-5.

de daha ilk günden itibaren açık olduğunu aynı güçlülükte ifade eder.

3. Siyer rivayetlerinin değerlendirilmesi:

Gizlilik sınırlarını Hz. Muhammed (s.)'in ilk üç veya bazı rivayetlere göre dört yıl davet faaliyetinin tamamını içine alacak şekilde genişleten rivayetler ve tahliller şöyle bir tablo naklederler:

Peygamber Efendimizin ilk üç yıl tebliğ çalışmalarını gizlice yürütmesi, etrafındaki müşrik liderlerin ve onların peşinden giden Mekkelilerin İslâm'a karşı takındıkları düşmanca tavırlarından, kendilerinden farklı inanan ve ibadet edenlere inanç ve ibadet özgürlüğü tanımayacak kadar insafsız, katı, yobaz ve bağınaz olmalarından kaynaklanıyordu. Müslüman olanların mallarına ve canlarına zarar gelmemesi, yeni doğmakta olan İslâm'ın daha doğmadan yok edilmemesi açısından Hz. Peygamber gizli davete gerek duymuş ve tebliğini gizli yapmıştı.

Bu tablo ilk bakışta gayet doğal, makul ve yerinde görünmektedir. Ancak bu üç yıl içerisinde inen ayetlerin konu, beyan ve mesajlarına baktığımızda bu defa da şöyle bir tablo ile karşı karşıya kalmaktayız:

H. Muhammed (s.) Mekkeli müşriklerden Allah'ın birliğine ve kendisinin peygamber olarak gönderildiğine inanmalarını; şirk inancını ve putperestliği terk etmelerini istemiştir. Bunun üzerine başta bazı Mekke liderleri olmak üzere onların peşine takılan Mekkeliler Hz. Muhammed (s.)'i derhal reddederler ve onu atalarının dinini değiştirmekle, şâirlikle, mecnunlukla, delilikle suçlamaya başlarlar. Anlattıklarına "eskilerin masalları" diyerek, sihirdir diyerek, kendi sözüdür diyerek onu ciddiye almamaya gayret ederler. Ona karşı büyüklük taslayarak, burunlarını dikerek onu toplumdan tecrit etmeye çalışırlar. Bunun üzerine Allah Teâlâ, dinleyenlere ürperti veren, muhataplarının yüreklerine korku salan bir üslup ile ve gayet açık ifadelerle başta liderleri olmak üzere Hz. Peygambere karşı bu tavırları alan müşrikleri tehdit eder. Hz. Peygamberden de onlara aldırış etmemesini ister.

İlk ayetlerin ortaya koyduğu bu tablo da Hz. Peygamberin tebliğini gizlemediğini, Mekkelileri açıkça İslâm'a davet ettiğini ve bu yüzden onların yukarıda nakledilen tavırlarıyla karşı karşıya kaldığını açıkça ortaya koyar.

Ayrıca Hz. Muhammed (s.)'in ilk üç yılda tebliğinin gizli olmadığını ifade etmeleri bakımında şu tablolar da dikkate şayandır: İbn Abbas ilk Müslümanlardan olan Ebu Zer el- Gıfârî'nin İslâm'a girişini anlatırken:

"Ebu Zer'in: Ben Gıfar kabilesinden bir kimse idim. "Mekke'de bir kimse çıkmış, Peygamber olduğunu iddia ediyormuş" diye bize bir haber

erişti..." dediğini nakleder.⁵⁴ Bu nakilde Hz. Muhammed (s.)'in peygamber olduğunu iddia ettiği haberinin Mekke dışında bile duyulduğu belirtilir.

Bir başka rivayete göre Müslüman olduklarını gizleyen Sa'd b. Ebû Vakkâs, Saîd b. Zeyd, Habbâb, Ammâr ve Abdullah b. Mes'ûd bir gün abdest alıp namaz kılmak üzere Mekke dışında bir vadiye çıkmışlardı. Fakat bu durumu fark edip peşlerine düşen, içlerinde Ebû Süfyân'ın da olduğu bir grup müşrik onlara yaklaştı; kızıp bağırmaya, hatta onları yakalayıp tartaklamaya başladılar. Bunun üzerine güçlü kuvvetli ve cesur bir sahâbî Sa'd b. Ebû Vakkâs, yerden iri bir kemik bularak kendilerini savunmak üzere onlardan birinin kafasına vurdu; böylece onların elinden kurtuldular."⁵⁵ Bu rivayetten de anlaşılan, ismi zikredilen Müslümanlar her ne kadar kendilerini gizleseler de Mekkeliler tarafından bilinmektedirler.

İlk üç yılda Müslüman olanlar muhtelif eserlerde kabilelerine göre isim isim zikredilmektedir. Mevdudi bu eserlerden bu isimleri toplayarak tek liste haline getirmiştir. Bu listeye göre ilk üç yılda Müslüman olan sahabe sayısı toplam 133'e ulaşmıştır. Bunların önemli bir bölümünün -en azından davetin gizli olmadığını ortaya koyacak kadar bir oranın- Müslüman olduklarını Mekkeliler bilmekteydiler.

Sahih hadislerde ve güvenilir haberlerde, özel durumları sebebiyle Hz. Ali ve Ebu Zer el-Gıfarî'nin dışında Hz. Peygamber'in Müslüman olanlara: "Sakin bunu kimseye söylemeyin, Müslümanlığınızı gizleyin" diye doğrudan bir uyarıya yer verilmemesi de tebliğin gizliliğinin oldukça sınırlı ve özel amaçlı olduğunu ortaya koymaktadır.

Yukarıda İbn Abbas'tan naklettiğimiz, Şuara, 214 ayetinin nazil olması üzerine Hz. Peygamber'in Safa tepesine çıkıp Mekkelileri İslâm'a davet ettiğini anlatan hadisin izahında Kamil Miras şunları söyler: "Peygamberimizin İslâm'a alenî dâvetine dâir hadislerin pek çoğu İbn Abbas ile Ebu Hureyre'den rivayet olunmuştur. Hâlbuki bunların ikisi de İslâm'a ilk davet döneminde hazır bulunmamışlardır. İbn Abbas Hicret'ten üç yıl önce doğmuş, Ebu Hureyre de Hayber'in fethi sırasında Müslüman olmuştur. Şu halde gerek İbn Abbas, gerek Ebu Hureyre bu dönemin tanıklarından duymuş olacaklardır. Duydukları ravi Sahabî'nin adını vermeyip naklettiklerini kendileri tanıkmiş gibi rivayet etmeleri irsal'dir, hadis de Mürseldir..."⁵⁶

⁵⁴ Buharî, *Tecrid-i Sarih*, 10:237-39.

⁵⁵ Belâzûrî, *Ensâbü'l-Eşrâf*, c. 1 (Mısır, 1959), 116.

⁵⁶ Buharî, *Tecrid-i Sarih*, 10:248.

4. Tercihî uygun olan rivayetler:

İlk gelen ayetler dikkatle okuduğunda Hz. Peygamber'in davetine açıktan ve güçlü bir şekilde başladığı görülür. Hz. Muhammed (s.) daha ilk günden itibaren peygamber olduğunu da tebliğini de gizlememiştir. İlk inananların önemli bir bölümü de aynı şekilde Müslüman olduklarını gizlememişlerdir. Ancak Müslüman oldukları öğrenildiği takdirde müşriklerin zulmüne uğramaları kuvvetle muhtemel olanlar Peygamberimizin isteği ile durumlarını ilk üç yıl gizlemişlerdir. Dolayısıyla üç yıllık gizlilik dönemi Hz. Muhammed (s.) ve güçlü Müslümanlarla ilgili değil, Yâsir ailesi gibi Mekke'ye sonradan gelmiş ve yerleşmiş, yerli kabilelerden birisiyle güvenlik anlaşması bulunmayan dolayısıyla korumasız olanlar ve Hz. Bilal gibi Müslüman olduğu bilinince efendisi tarafından işkenceye uğratılacağı bilinen köleler ile ilgilidir. Bu da onları korumak için Hz. Peygamber'in aldığı doğal bir tedbirdir ve tebliğe gayet olumlu katkılar sağlamıştır.

İlk İslam Tarihi kaynaklarının hemen hemen tamamında yer alan, Hz. Muhammed (s.)'in peygamberliğinin ilk günlerinde, kendisine ilk inananlarla birlikte Kâbe'de kıldıkları namazı anlatan Afif el-Kindî'nin şu rivayeti tebliğin açıklığını anlatması bakımından oldukça önemlidir:

"Afif el- Kindî:

"Ben ticaretle uğraşırdım, Hac mevsimi idi Mekke'ye gelmiştim. Abbas b. Abdü'l-Muttalib'in yanına geldim. Onun yanında oturmakta iken bir kişi Kâbe'ye yönelip namaz kılmaya başladı. Arkasından bir de kadın gelip onunla namaz kılmaya başladı. Onun arkasından da bir genç geldi ve aynı şekilde onlarla namaz kılmaya başladı. Bunun üzerine:

"Ey Abbas bu din nedir?" diye sordum. Abbas şöyle cevap verdi:

"Bu kardeşim Abdullah'ın oğlu Muhammed'dir. Allah'ın kendisini peygamber olarak gönderdiğini iddia ediyor... Diğeri Ona iman etmiş olan Huveylid'in kızı eşi Hatice'dir. Yanlarındaki genç ise, yine Ona iman etmiş olan Ebu Tâlib'in oğlu Ali'dir. Allah'a yemin ederim! Bu yeni dine giren üçünden başka bir kimseyi bilmiyorum."⁵⁷

İlk gelen ayetler ve bütün bu rivayetler bizi, Peygamberimizin davetinin genel olarak gizli olmadığını, sadece Müslüman oldukları öğrenildiği takdirde müşriklerin zulmüne uğramaları kuvvetle muhtemel

⁵⁷ İbn İshâk, *Sîretü İbn İshâk*, 1:119; İbn Kesîr, *el-bidâye ve'n-nihâye*, 3:221; İbnü'l-Esrî, *el-Kâmil fi't-tarih*, 2:48.

olanların Peygamberimizin isteği ile durumlarını ilk üç yıl gizledikleri düşüncesini tercih etmeye sevk etmiştir.

Sonuç

Hz. Muhammed (s.)'in vahye ilk muhatap olmasıyla birlikte peygamber olduğu bilinci ve peygamberliğinin ilk üç yılında gizliliği ile ilgili yerleşik siyer rivayetleri ile Kur'ân-ı Kerim'in ilk inen ayetlerinin beyanları arasındaki farklılıklar, çok açık ve nettir. Burada bize düşen, yukarıda makale sınırlılığında naklettiğimiz şekilde, hiç tereddüt etmeden Kur'ânî beyanları siyer nakillerinin önüne geçirmektir. Buna göre:

Hz. Muhammed (s.) ilk vahyi almasıyla birlikte vahyi getiren Cebrail'in bir cin olduğunu zannetmemiş, kendisini cin çarptığını, mecnun hale geldiğini, aklını kaybettiğini, şâir ve kâhin olduğunu düşünmemiş ve defalarca intihara teşebbüs etmemiştir. Bu ithamların tamamı, ona inanmayan ve onun peygamberliği kabul gördüğü zaman bir şekilde mevcut statüsünün ve gelecek planlarının bozulacağını düşünen müşrikler tarafından yapılmıştır. Öyleki özellikle mecnunluk, şairlik ithamları Mekke dönemi boyunca 13 yıl her vesile ile tekrar tekrar ısıtılarak servis edilmiştir. Kur'ân-ı Kerim bu servisleri pek çok yerde kınar ve reddeder. Dolayısıyla bu ithamları Resûlullah (s.)'in bizzat kendisinin peygamberliği ile ilgili bir zannı ve düşüncesi olduğunu ifade eden rivayetler asla doğru olamazlar.

Hz. Muhammed (s.) Hira'dan evine Allah'ın kendisini peygamber olarak seçtiği bilinci ile gelmiştir. Hz. Hatice ile aralarında geçen diyalogda ortaya çıkan endişesi ve korkusu, layık görüldüğü peygamberlik lütfunun büyüklüğü ve yüceliği karşısında Rabbine karşı mahcup olma endişesi ve korkusudur. Dolayısıyla peygamber mi olduğu yahut cin çarpmasına mı uğradığını test etmek için girilen çabaları anlatan rivayetler de doğru olamazlar. Burada bize düşen, yine bu rivayetlerin Kur'ânî beyanlara ters olmayanlarını seçerek onları öne çıkarmaktır. Hz. Peygamber'in başına gelenin, peygamberlik mi yoksa mecnunluk mu olduğunu danışmak üzere Varaka b. Nevfel'e gittiği rivayetlerini bir tarafa bırakıp, yine aynı kaynaklarda yer alan Hz. Muhammed (s.)'in peygamber olduğunu duyan Varaka'nın ona gelerek bu konuda duyduklarını teyidi mahiyetinde onunla Kâbe'de görüşüğünü nakleden rivayetleri öne çıkarmak gerekir.

Yine aynı şekilde Hz. Muhammed (s.)'in peygamberliğinin ilk üç yılında peygamberliğini ve tebliğini gizlediği ile ilgili rivayetler Kur'ânî beyanlara uymazlar. Burada doğru olan da Peygamberimizin davetinin genel olarak gizli olmadığı, sadece Müslüman oldukları öğrenildiği takdirde müşriklerin zulmüne uğramaları kuvvetle muhtemel olanların, Peygamberimizin isteği üzerine, Müslüman olduklarını ilk üç yıl gizlemiş olduklarıdır.

KAYNAKÇA

- BELÂZÛRÎ. *Ensâbü'l-Eşrâf*. C. 1. Mısır, 1959.
- BUHARÎ. *Bedu'l-Vahiy*. C. 1. İstanbul: Mektebetü'l-İslamiyye, 1979.
- BUHARÎ. *Tecrîd-i Sarih*. C. 10. Ankara: TTK, 1972.
- FÎRUZABÂDÎ, Mecdüddin. *Basâiru Zevi't-Temyîz*. C. 5. Beyrut: el-Mektebetü'l-İlmiyye, 1992.
- GÖRENER, İbrahim. "İletişim Unsurları Açısından vahiy-kıraat ilişkisi". *ERÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 2001.
- GÖRENER, İbrahim. *Tefsir ve Tefsir Usulü Üzerine Düşünceler*. Kayseri: Laçın, 2004.
- HALİL, İmadüddin. *Muhammed Aleyhisselam*. Konya: Yediveren, 2003.
- İBN HİŞÂM. *Sîretü İbn Hişâm*. C. 3. Beyrut: Daru İhyâi't-Türâsü'l-Arabî, y.y.
- İBN İŞHÂK, thk. Muhammed Hamidullah. *Sîretü İbn İshâk*. C. 1. Konya: Hayra Hizmet Vakfı, 1981.
- İBN KESİR. *el-bidâye ve'n-nihâye*. C. 3. Beyrut: Dâr-ı İbn Kesîr, 2007.
- İBNÜ'L-ESİR. *el-Kâmil fi't-tarih*. 2. baskı. C. 2. Beyrut: Dâru'l-Meârif, 2007.
- KÖKSAL, M. Asım. *H. Muhammed (A.S.) ve İslamiyet (Mekke Devri)*. İstanbul: İrfan Yayınevi, 1973.
- MEVDÛDÎ. *Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber*. C. 2. İstanbul: Pınar, 1983.
- MEVLANA Şiblî. *Asr-ı Saadet*. C. 1. İstanbul: Toker Matbaası, 1973.
- RÂZÎ, Fahreddin. *Tefsîrü'l-Kebîr*. 2. baskı. C. 28. Tahran: Dâru'l-Kütübü'l-İlmiyye, y.y.
- TABERÎ. *Tarihu'l-Ümem ve'l-Mülük*. C. 2. Lübnan: Daru İhyâi't-Türâsü'l-Arabî, y.y.

bilimname XXXVI, 2018/2, 451-453

*Arrival Date: 28.03.2018, Accepting Date: 10.10.2018, Publishing Date: 31.10.2018
doi: <http://dx.doi.org/10.28949/bilimname.410023>*

COMPARISON OF SOME WELL-ESTABLISHED NARRATIVES IN PROPHETIC BIOGRAPHIES WITH THE QUR'AN

First Divine Inspiration and Prophethood – Confidentiality

© Şefaettin SEVERCAN^a

Extended Abstract

There are some discrepancies between some of the religious narratives included in the first prophetic biographies and Qur'anic verses. This brings about many issues waiting for immediate and absolute solution. The most essential of these issues is the reliability of religious narratives which are in conflict with Qur'anic verses and how to read the works including such subjects. These religious narratives could be figured out either by making a preference among various narratives; or they could be interpreted on the basis of time, space, background, the views of narrators and other shareholders or items deemed necessary. Or they could be partly or fully excluded. Or they could all be used. Here, we tried to do this last option.

As the first divine inspiration occurred to the Prophet Muhammad (pbuh), his prophecy was also consolidated by the statements included in the very first Qur'anic verses. However, it was commonplace for prophetic biographies to report that prophet Mohammad (pbuh) didn't know that he was the prophet and he thought he was a lunatic. On the contrary, once we foreground the Qur'anic statements, it becomes certain that Prophet Mohammad (pbuh) returned home from the Hira hill (the place of first divine inspiration) with a consciousness that he was chosen as prophet by Allah. All his concern and dismay in his dialogue with his wife Hatice originated from his fear or concern to become embarrassed to his God in return for the greatness and dignity of his blessing he was conferred upon. Therefore, the narratives reporting the efforts to testify whether he was a real prophet, or

---

^a Prof., Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, severcan@erciyes.edu.tr

the genies did a curse on him were not well grounded. Likewise, the narratives stating that Prophet Mohammad (pbuh) didn't manifest his prophethood and religious declarations on the very first three years do not correspond with Qur'anic statements. Here, the correct idea is that, our Prophet's summons was not clandestine in general, while it was also advised by our Prophet (pbuh) that those who were most likely to be tortured or persecuted by the unbelievers once their muslimhood was noticed could hide their belief in Islam for the first three years.

In contrast to whatever asserted in some religious narratives, the Qur'an deprecated and opposed by threatening the rumors that the Prophet was a lunatic, which are aimed at breaking his power. He summoned Him to stand up to any predicaments he faced without exaggerating them; to depend on Allah and to take refuge in Him; to sustain his honor in his words and behaviors.

"Your friend has neither fallen into a bad way nor deceived. Nor he is talking out of his own desires: This is nothing [the information he delivers], but what is inspired to him, which is the one taught to him by a very mighty One."

With these Qur'anic verses, Allah announced that the Prophet (pbuh) is under the divine protection against negative impacts whether it is from the inside or outside, or from the genies, devils, or from other things. According to these verses, those who think that the Prophet was sick, lunatic, poet and oracle were not the Prophet himself and his first believers, but the non-believers in Mecca.

Divine inspiration and prophet hood require and express certainty by their nature, field of appointment and objectives and they can never go together with hesitation and doubt. During the inspiration sessions, the Prophet quits anything that could be expected of him in terms of communication thus leaving himself to the flow of divine inspiration. The divine inspiration takes him to wherever necessary and does not demand anything else from the Prophet for this. It is such that the divine inspiration almost takes the Prophet as a slave during the location of inspiration to his heart. At this state, the perception and even understanding actions take place under the control of divine will. According to Fîruzabâdî, who defines the Divine Inspiration as the "an instantly occurring communication as a result of God's articulation to His counterpart's soul", another characteristic of divine inspiration is that the person who is receiving it cannot have the power to object.

When we carefully read by the first Qur'anic verses and observe the initial practices, we see that the Prophet started his invitation in a powerful and

---

open way. The Prophet (pbuh) never tried to conceal that he is the prophet and his invitation. Likewise, the majority of first believers didn't ever try to conceal that they were Muslims. However, those who were most likely to be treated badly by the non-believers upon learning they became Muslims, hid their conditions for the first three years upon the order from the Prophet. Therefore, the three years clandestine period was not applicable to the Prophet (pbuh) and Powerful Muslims, but for those moved to and settled in Mecca later like the Yâsir family, for those without protection who had no security contract with one of the local tribes and for the slaves like Bilal, who were certain to have torture by their owners upon learning their Muslimhood. This is a natural precaution taken by the Prophet to protect them and it provided positive support to divine invitation.

Keywords: History of Islam, Prophetic biography, Divine inspiration, Secrecy, Religious narratives.

